Lietas Nr. A420103924
AA43-0334-25/2
ECLI:LV:ADAT:2025:0703.A420103924.10.S

**Administratīvā apgabaltiesa**

**SPRIEDUMS**

**Latvijas tautas vārdā**

Rīgā 2025.gada 3.jūlijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Una Mihailova, tiesneši Agris Dreimanis un Ilze Freimane,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu pēc /Persona A/ pieteikuma par Valsts vides dienesta ģenerāldirektora 2023.gada 19.decembra lēmuma Nr.7.3/CS/1910/2023 atcelšanu tiktāl, ciktāl tas attiecas uz dabas resursu nodokļa likmes piemērošanu desmitkāršā apmērā par iegūtajiem dabas resursiem līdz 2 metru dziļumam, sakarā ar /Persona A/ apelācijas sūdzību par Administratīvā rajona tiesas 2024.gada 21.jūnija spriedumu daļā.

**Aprakstošā daļa**

[1] Valsts vides dienesta (turpmāk – dienests) Kurzemes reģionālās vides pārvaldes valsts vides inspektors 2023.gada 19.maijā konstatēja, ka nekustamajā īpašumā /Adrese A/ (turpmāk – īpašums /Nosaukums A/), ir notikuši rakšanas darbi aptuveni 0,5 ha platībā, pārsniedzot likuma "Par zemes dzīlēm" 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto maksimāli atļauto dziļumu – divi metri, izrakta ūdenstilpe. Kopējais izraktais smilts apjoms ir ap 15 349 $m^3$, pārsniegtais iegūtās smilts limita apjoms ir 5349 $m^3$.

Ar Dienesta ģenerāldirektora 2023.gada 19.decembra lēmumu Nr.7.3/CS/1910/2023 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) kā galīgo administratīvā akta noformējumu pieteicējam /Persona A/ noteikts pienākums iemaksāt budžetā nodokli 35 519,80 *euro* apmērā, piemērojot nodokļa likmi desmitkāršā apmērā par visu dabas resursu, kopā 10 933 $m^3$. Lēmumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[1.1] Īpašumā /Nosaukums A/ iegūti derīgie izrakteņi dziļāk par diviem metriem, ko apstiprina arī sertificēta mērnieka aprēķins. Līdz ar to uz konkrēto gadījumu neattiecas likuma "Par zemes dzīlēm" 11.panta pirmās daļas 1.punktā paredzētais atbrīvojums no atļaujas saņemšanas. Saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likuma 3.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu pieteicējam bija pienākums saņemt vides aizsardzības normatīvajos aktos noteikto atļauju.

[1.2] Nodoklis aprēķināts pēc Dabas resursu nodokļa likuma 1.pielikumā noteiktajām likmēm par faktiski iegūto 9188 $m^3$ smilts apjomu (0,36 x 9188) 3307,68 *euro* un par faktiski iegūto 1745 $m^3$ smilšmāla, mālsmilts un aleirīta apjomu (0,14 x 1745) 244,3 *euro*.

[1.3] Pieteicējs ir ieguvis dabas resursus bez dienesta izsniegtas dabas resursu lietošanas atļaujas. Līdz ar to nodoklim ir piemērojama likme desmitkāršā apmērā.

[2] Pieteicējs vērsās Administratīvā rajona tiesā ar pieteikumu par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu daļā, ar kuru noteikta dabas resursu nodokļa likme desmitkāršā apmērā par iegūtajiem dabas resursiem līdz divu metru

dziļumam. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Dienests lietā nodibinātos faktiskos apstākļus nepamatoti nav saistījis ar likuma "Par zemes dzīlēm" 11.panta pirmās daļas 1.punkta un Civillikuma 994.panta tiesisko sastāvu, uzskatot, ka tie nav attiecināmi.

[2.2] Pieteicējs īpašumu /Nosaukums A/ faktiski bija ieguvis īpašumā jau 2004.gada 14.jūnijā. Dienests nepamatoti norādīja, ka pieteicējs nav īpašnieks un ir pārvietojis derīgos izrakteņus ārpus /Persona B/ zemes īpašuma robežām.

[2.3] Dienestam, pamatojoties uz likuma "Par zemes dzīlēm $11.^1$ panta pirmo daļu un pieteicēja izklāstītiem faktiskajiem apstākļiem, bija jāpieņem lēmums, piemērojot nodokli ar likmi desmitkāršā apmērā tikai par smilti 3824 $m^3$, kas iegūta, pārsniedzot divu metru atzīmi.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2024.gada 21.jūnija spriedumu pieteicēja pieteikums tika apmierināts daļā. Spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem motīviem.

[3.1] Tiesa precizēja, ka pieteikums ir par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu tiktāl, ciktāl tas attiecas uz nodokļa likmes desmitkāršā apmērā piemērošanu pieteicējam par iegūtajiem dabas resursiem līdz divu metru dziļumam.

[3.2] Lietā ir pierādīts un par to nav strīda, ka dabas resursi ir iegūti, pārsniedzot divu metru dziļumu. Tā kā derīgā izrakteņa ieguve ir atļauta, ja saņemta nepieciešamā atļauja, ja vien nav konstatējams likuma "Par zemes dzīlēm" 11.panta pirmās daļas 1.punktā paredzētais izņēmums, un konkrētajā gadījumā smilts īpašumā /Nosaukums A/ iegūta, pārsniedzot divu metru dziļumu, tādēļ minētā izņēmuma piemērošanai nav pamata.

[3.3] Konstatējot, ka pieteicējs īpašumā /Nosaukums A/ bez nepieciešamās atļaujas ir veicis smilts ieguvi tādā apjomā, kādam ir vajadzīga nepieciešamā atļauja, tiesa atzina, ka pastāv priekšnoteikumi Dabas resursu nodokļa likuma 21.panta otrajā daļā paredzētā regulējuma piemērošanai – nodokļa aprēķināšanai par katru bez nepieciešamās atļaujas iegūto smilts kubikmetru, piemērojot nodokļa likmi desmitkāršā apmērā.

[3.4] Pārbaudījusi pārsūdzēto lēmumu, tiesa atzina, ka dienests nodokli par derīgo izrakteni – smilti – pamatoti aprēķinājis, piemērojot Dabas resursu nodokļa likuma 1.pielikumā paredzēto nodokļa likmi 0,36 *euro* par kubikmetru desmitkāršā apmērā, kā to nosaka Dabas resursu nodokļa likuma 21.panta pirmā daļa.

[3.5] Ievērojot to, ka lietā nav strīda par to, ka derīgie izrakteņi sertificēta mērnieka aprēķinā norādītajā 1745 $m^3$ apjomā nav smilšmāls, mālsmilts, aleirīts, kura nodokļa likmi desmitkāršā apmērā dienests pieteicējam ir piemērojis, un to, ka lietā nav pierādījumi par šī materiāla atbilstību likuma "Par zemes dzīlēm" pielikumā minētajiem bieži sastopamajiem derīgajiem izrakteņiem, kuru ieguvei nepieciešams saņemt speciālo atļauju, tiesa atzina, ka nav pamata piemērot pieteicējam nodokļa likmi desmitkāršā apmērā par iegūtajiem dabas resursiem minētajā 1745 $m^3$ apjomā. Līdz ar to, pārsūdzētais lēmums, ciktāl tas attiecas uz pieteicējam aprēķināto paaugstināto nodokli par izrakto materiālu 1745 $m^3$ apjomā, ir atceļams, bet nodoklis par šiem dabas resursiem pieteicējam jāmaksā, piemērojot nodokļa likmi pēc zemākās iespējamās nodokļa likmes vienkāršā apmērā.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2024.gada 21.jūnija spriedumu daļā, ar kuru noraidīts pieteikums, pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzība pamatota ar turpmāk norādītajiem motīviem.

[4.1] Tiesa ir nepareizi novērtējusi lietā esošos pierādījumus. Tiesa ir šaurināti piemērojusi likuma "Par zemes dzīlēm" 11.panta pirmās daļas 1.punktu un lietā nodibinātos faktiskos apstākļus nepamatoti nav saistījusi ar likuma "Par zemes dzīlēm" 11.panta pirmās daļas 1.punkta tiesisko sastāvu, uzskatot, ka tie uz izskatāmo gadījumu tas nav attiecināms.

[4.2] Pieteicējs faktiski bija ieguvis īpašumā zemesgabalu, kurā tika veikta derīgo izrakteņu ieguve.

[4.3] Pieteicēja ieskatā konkrētais gadījums ir vērtējams kā netipisks, un netipisks gadījums prasa netipisku risinājumu.

[5] Dienests paskaidrojumā par pieteicēja apelācijas sūdzību to neatzina, norādot turpmāk minētos argumentus.

[5.1] Pieteicējs apelācijas sūdzībā nav norādījis nevienu jaunu argumentu, kas nav ticis izvērtēts pirmās instances tiesas spriedumā. Dienests uzskata spriedumu par tiesisku un argumentētu, kurā visi lietā nozīmīgie apstākļi, no kuriem atkarīga pareiza lietas izspriešana, ir novērtēti pamatoti.

[5.2] Normatīvie akti neparedz izņēmumu, ka no nodokļa būtu atbrīvojamas personas, kas sevi vai savu paziņu uzskata par īpašniekiem, bet savas tiesības nav apliecinājuši ar ierakstu zemesgrāmatā.

[6] Apgabaltiesa tiesas sēdē uzklausīja procesa dalībnieku mutvārdu paskaidrojumus un liecinieka /Persona B/ liecības.

**Motīvu daļa**

[7] Izvērtējusi lietā esošos pierādījumus un procesa dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība ir pamatota un pieteikums ir apmierināms.

[8] Ar pārsūdzēto lēmumu pieteicējam noteikts pienākums iemaksāt budžetā nodokli 35 519,80 *euro* apmērā, piemērojot nodokļa likmi desmitkāršā apmērā par visu dabas resursu, kopā 10 933 $m^3$, apjomu.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzētais lēmums tika atcelts daļā par pieteicējam aprēķināto dabas resursu nodokli, piemērojot nodokļa likmi desmitkāršā apmērā par iegūtajiem dabas resursiem 1745 $m^3$ apjomā, kas sertificēta mērnieka 2023.gada 18.jūlija aprēķinā norādīti kā nevērtīgais materiāls – māls un melnzeme –, atstājot spēkā aprēķināto dabas resursu nodokli par dabas resursiem 1745 $m^3$ apjomā, kas aprēķināts, piemērojot nodokļa likmi vienkāršā apmērā. Spriedums daļā, ar kuru pieteicēja spriedums tika apmierināts, ir stājies spēkā.

Pieteicējs pārsūdzēja pirmās instances tiesas spriedumu daļā, ar kuru noraidīts pieteikums daļā par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu, ciktāl tas attiecas uz dabas resursu nodokļa likmes piemērošanu desmitkāršā apmērā par iegūtajiem dabas resursiem līdz divu metru dziļumam saistībā ar iegūto smilts apjomu 5364 $m^3$ (kopējais iegūtais smilts apjoms 9188 $m^3$ smilts, no tā līdz diviem metriem iegūtais smilts apjoms 5364 $m^3$ un virs diviem metriem iegūtais smilts apjoms ir 3824 $m^3$).

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 302.panta pirmo daļu apgabaltiesa izskata lietu minētajā daļā.

Apgabaltiesa konstatē, ka lietā ir strīds par to, vai pieteicējam, pārsniedzot divu metru dziļumu derīgo izrakteņu ieguvei, ir tiesības piemērot likuma "Par zemes dzīlēm" 11.panta pirmās daļas 1.punktā paredzēto izņēmumu tai derīgo izrakteņu daļai, kas iegūti līdz 2 metru dziļumam.

*Par nosacījumu derīgos izrakteņus izmantot sava zemes īpašuma robežās*

[9] Atbilstoši likuma "Par zemes dzīlēm" 10.panta regulējumam uzsākt zemes dzīļu izmantošanu drīkst tikai tad, ja Ministru kabineta noteiktajā kārtībā ir saņemta atļauja vai licence (izņemot šā likuma 11.pantā minētos gadījumus).

Minētā likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka zemes īpašnieki vai pilnvarotās personas zemes dzīles, izņemot ogļūdeņražus, sava zemes īpašuma robežās izmanto bez nepieciešamās atļaujas, iegūstot šā likuma pielikumā noteiktos bieži sastopamos derīgos izrakteņus kopējā platībā līdz 0,5 hektāriem un līdz 2 metru dziļumam, ja iegūtos derīgos izrakteņus izmanto sava zemes īpašuma robežās.

No minētajām normām secināms, ka smilts ieguvi apjomā, kas pārsniedz likuma "Par zemes dzīlēm" 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto platību, var veikt, ja ir saņemta bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauja. Apgabaltiesa pārbauda, vai pieteicēja veiktā derīgo izrakteņu ieguve atbilst likuma "Par zemes dzīlēm" 11.panta pirmās daļas 1.punktā minētajiem priekšnoteikumiem.

[10] Pārsūdzētajā lēmumā konstatēts, ka zemesgrāmatas ieraksti apstiprina to, ka derīgo izrakteņu ieguves brīdī, neilgi pirms 2023.gada 19.maija, zemesgabals ar kopējo platību aptuveni 1,7 hektāri atradās īpašumā /Nosaukums A/ un piederēja /Persona B/. Līdz ar to pieteicējs ir izvedis derīgos izrakteņus uz sev piederošo blakus objektu – uz pieteicējam piederošo nekustamo īpašumu /Adrese B/ (turpmāk – īpašums /Nosaukums B/) – ārpus /Persona B/ zemes īpašuma robežām. Tāpēc nav iestājies likuma "Par zemes dzīlēm" 11.panta pirmās daļas 1.punktā minētais priekšnoteikums atbrīvojumam no atļaujas saņemšanas pienākuma – iegūtos derīgos izrakteņus izmanto sava zemes īpašuma robežās.

Apgabaltiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka pieteicējs derīgos izrakteņus ir ieguvis īpašumā /Nosaukums A/, kurš nepiederēja pieteicējam, un ka tie ir izmantoti īpašumā /Nosaukums B/, kas būtu patstāvīgs pamats neattiecināt uz situāciju likuma "Par zemes dzīlēm" 11.panta pirmās daļas 1.punktā minēto priekšnoteikumu atbrīvojumam no atļaujas saņemšanas pienākuma. Tomēr apgabaltiesa uzskata, ka konkrētā gadījumā situācija nav uzskatāma par tipisku.

[11] No lietas materiāliem apgabaltiesa konstatē turpmāk minēto.

[11.1] Pieteicējs un /Persona C/ 2004.gada 14.jūnijā noslēdza pirkuma līgumu par zemesgabala ar kopējo platību aptuveni 1,7 hektāri pirkšanu, kas atdalāms no nekustamā īpašuma /Adrese C/ ar kadastra Nr./Numurs A/ (*lietas 84.–86.lapa*). Līgumā norādīts, ka zemesgabala robežas dabā pusēm ir zināmas un shematiski iezīmētas zemes robežu plānā.

Tādējādi pieteicējam bija pamats uzskatīt, ka viņam ir tiesības uz konkrētā zemesgabala izmantošanu.

[11.2] Pieteicējs 2007.gada 22.janvārī saņēma būvatļauju kokapstrādes uzņēmuma būvniecībai īpašumā /Nosaukums B/ (*lietas 80.lapa*).

Apgabaltiesa konstatē, ka lietas materiāliem pievienotais 2006.gadā apstiprinātais ģenerālplāns (*lietas 211. un 212.lapa*) paredz, ka vietā, kas atbilst pieteicēja un /Persona C/ 2004.gada 14.jūnija pirkuma līguma pielikumā norādītajam zemesgabala novietojumam (*lietas 86.lapa*), atbilstoši Kokapstrādes uzņēmuma tehnoloģijas shēmai (*lietas 213.lapa*) plānots izbūvēt baļķu šķirošanas iekārtas un veidot krautnes (procesa 2.stadija).

Pieteicējs 2022.gada 25.maija paskaidrojumos dienestam norādīja, ka, veicot būvdarbus laukuma izveidošanai, atklājās smilšu slānis, kuru tika nolemts izrakt ārā, bedri aizbērt ar zemes virskārtu un smiltis izmantot laukuma būvniecībai un citos būvdarbos šajā objektā.

Līdz ar to apgabaltiesa secina, ka pieteicējs pēc zemesgabala pirkuma, nesagaidot tā atdalīšanu un reģistrāciju zemesgrāmatā, bija plānojis un uzsācis lauksaimnieciska rakstura apbūvi.

[11.3] Pieteicējs un /Persona B/ 2020.gada 14.decembrī noslēdza vienošanos par zemes atsavināšanu (*lietas 112.–117.lapa*). Līgumā ir norādīts uz to, ka /Persona A/ no /Persona C/ nopirka zemesgabalu ar kopējo platību aptuveni 1,7 hektāri, ka /Persona A/ nav gādājis par nekustamā īpašuma "Majori" sadalīšanu un pirkuma objekta atdalīšanu. /Persona C/ 2010.gada 2.jūnijā pārdeva /Persona B/ zemes vienību ar kadastra apzīmējumu /Numurs A/, kuras sastāvā ir /Persona A/ pārdotais zemesgabals un kura ir pievienota /Persona B/ nekustamajam īpašumam /Nosaukums A/. Pirkuma līgumā konstatēti šādi fakti (līguma 4.punkts):

1) /Persona B/ līdz šim nav izmantojis pieteicēja un /Persona C/ 2004.gada 14.jūnija pirkuma līguma objektu;

2) šo objektu līdz šim ir izmantojis pieteicējs;

3) pieteicējs ir samaksājis par pieteicēja un /Persona C/ 2004.gada 14.jūnija pirkuma līguma objektu;

4) /Persona B/ nevēlas paturēt īpašumā pieteicēja un /Persona C/ 2004.gada 14.jūnija pirkuma līguma objektu.

[11.4] Kuldīgas novada pašvaldības 2020.gada 29.decembra lēmumā Nr.42 (*lietas 23.lapa*) norādīts, ka /Persona B/ ir pilnvarojis /Persona A/ atdalīt no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ zemes vienību ar kadastra apzīmējumu /Numurs A/ aptuveni 1,7 hektāru platībā saskaņā ar noslēgto pirkuma līgumu.

[11.5] Tiesas sēdē apgabaltiesā liecinieks /Persona B/ apstiprināja, ka viņš nekad nav izmantojis zemesgabalu ar kopējo platību aptuveni 1,7 hektāri nekustamajā īpašumā /Nosaukums C/ un ka saimniecisko darbību šajā zemesgabalā veica pieteicējs. Liecinieks norādīja, ka viņš nodarbojas ar lauksaimniecību un zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /Numurs A/ dabiski ir nodalīta no lauksaimniecībā izmantojamās zemes ar zemes valni.

[12] Apgabaltiesa no lietas materiāliem, pieteicēja paskaidrojumiem un liecinieka liecībām konstatē, ka zemesgabals, kurā pieteicējs ieguva derīgos izrakteņus, bija dabiski nodalīts no nekustamā īpašuma /Nosaukums C/ pārējās daļas un neviena cita persona šajā zemesgabalā saimniecisko darbību neveica. Tāpēc pieteicējam varēja rasties priekšstats, ka viņš kopš 2004.gada 14.jūnija pirkuma līguma noslēgšanas ar zemesgabalu drīkst rīkoties kā ar savu.

Ar Kuldīgas novada pašvaldības 2022.gada 2.decembra lēmumu Nr.36 (*lietas 19.lapa*) tika apstiprināts zemes ierīcības projekts nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /Numurs A/ nodalīšana, akceptēta zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /Numurs A/ platība 2,2 hektāri un tai noteikts nekustamā īpašuma lietošanas mērķis 1003 – lauksaimnieciska rakstura uzņēmumu apbūve (*lietas 35.lapa*).

Zemesgrāmatā pieteicēja īpašuma tiesības uz zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /Numurs A/ reģistrēta 2023.gada 5.jūnijā.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs ar zemes vienību ar kadastra apzīmējumu /Numurs A/ rīkojās kā īpašnieks jau kopš 2004.gada 14.jūnija pirkuma līguma noslēgšanas. Apgabaltiesa uzskata, ka šī situācija ir uzskatāma par netipisku un ir pieļaujami uz šo situāciju raudzīties kā tādu, kad derīgie izrakteņi tiek izmantoti savā īpašumā. Līdz ar to ir atzīstams, ka ir izpildījies likuma "Par zemes dzīlēm" 11.panta pirmās daļas 1.punktā minētais priekšnoteikums atbrīvojumam no atļaujas saņemšanas pienākuma.

*Par derīgo izrakteņu apjomu*

[13] Pārsūdzētajā lēmumā konstatēts, ka kopējais iegūtais materiāla apjoms teritorijā 0,4 hektāri bija 10 933 $m^3$, tajā skaitā smilts – 9188 $m^3$, nevērtīgais materiāls – māls, melnzeme – 1745 $m^3$; iegūtā materiāla – smilts – apjoms dziļāk par diviem metriem bija 3824 $m^3$.

Tādējādi smilts apjoms, kas iegūts dziļāk par diviem metriem ir apmēram 42 procenti no kopējās iegūtās smilts apjoma vai apmēram 35 procenti no kopējā iegūtā materiāla.

Ņemot vērā to, ka atļautais iegūšanas dziļums ir divi metri, bet apjoms pārsniegts apmēram par 35 procentiem, ir secināms, ka pieteicējs 0,4 hektāru laukumā veica izrakteņu ieguvi apmēram 3 metru dziļumā. Pieteicējs skaidroja, ka smilts ieguvē netika veikti īpaši mērījumi.

[14] Atbilstoši Dabas resursu nodokļa 13.panta pirmajai daļai nodokli aprēķina atbilstoši nodokļa likmēm par katru iegūto vai izmantoto dabas resursu vienību. Nodokli maksā par faktisko dabas resursu ieguves apjomu.

Atbilstoši Dabas resursu nodokļa likuma 13.panta septītajai daļai nodokli aprēķina un maksā par bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujā vai zemes dzīļu izmantošanas licencē iekļautajiem derīgajiem izrakteņiem un par derīgo izrakteņu ieguves procesā iegūtajiem blakusproduktiem, kuru ieguve nav iekļauta bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujā vai zemes dzīļu izmantošanas licencē, bet par kuriem nodoklis ir jāmaksā atbilstoši šā likuma 1. pielikumam.

Atbilstoši Dabas resursu nodokļa likuma 21.panta otrajai daļai, ja persona, kura iegūst vai izmanto dabas resursus, nav saņēmusi nepieciešamo atļauju, nodokli aprēķina, piemērojot nodokļa likmi desmitkāršā apmērā.

No minētajām tiesību normām izriet, ka nodokļa aprēķināšanai par dabas resursu ieguvi bez nepieciešamās atļaujas tiek piemērota nodokļa likme desmitkāršā apmērā.

Apgabaltiesa uzskata, ka šajā gadījumā, kad tika pārsniegts divu metru dziļums, pieteicējam būtu no likuma izrietošs pienākums maksāt dabas resursu nodokli desmitkāršā apmērā par visu iegūto derīgo izrakteņu apjomu.

Tomēr apgabaltiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā šāda pieeja ir uzskatāma par pārmērīgi nesamērīgu un formālu.

[15] Atbilstoši likuma "Par zemes dzīlēm" normām, pārsniedzot divu metru dziļumu, pieteicējam būtu nepieciešams saņemt atļauju. Tomēr apgabaltiesa ņem vērā izrakteņu izstrādes laukumu 0,4 hektāri un apjoma pārsnieguma nelielo apmēru – par vienu trešdaļu – un to, ka pieteicējs nebija plānojis tādu darbību, kuras mērķis būtu zemes dzīļu izmantošana, vai tādu objektu būvniecību, kurā jau projektēšanas stadijā ir skaidrs, ka būs nepieciešama atļauja derīgo izrakteņu izmantošanai.

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs ir pārkāpis likuma "Par zemes dzīlēm" 11.panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumus par izrakteņu ieguves dziļumu, bet uzskata, ka šī situācija un ieguves apjoms nav tipisks gadījums, kad tiek veikta prettiesiska derīgo izrakteņu ieguve saimnieciskās darbības veikšanai bez atļaujas saņemšanas.

Tāpēc apgabaltiesa uzskata, ka nav samērīgi uzlikt pieteicējam pienākumu dabas resursu nodokli aprēķināt desmitkāršā apmērā par visu iegūto daudzumu, kā tas atzīts pārsūdzētajā lēmumā, nevis tikai par to, kas pārsniedz likumā noteiktā izņēmuma apjomu.

*Kopsavilkums*

[16] Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa atzīst, ka derīgo izrakteņu ieguve zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /Numurs A/ kopējā platībā līdz 0,5 hektāriem un līdz divu metru dziļumam atbilst likuma "Par zemes dzīlēm" 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktajam izņēmumam un ir atbrīvojama no pienākuma par to maksāt dabas resursu nodokli desmitkāršā apmērā. Līdz ar to pārsūdzētais lēmums ir atceļams arī pārējā daļā.

[17] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmajai daļai, ja pieteikums pilnībā vai daļā apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Tā kā apelācijas sūdzība ir pamatota, no Latvijas Republikas par labu pieteicējam piespriežama viņa samaksātā valsts nodeva par apelācijas sūdzības iesniegšanu 60 *euro*.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 307., 309.pantu un 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

**nosprieda**

apmierināt /Persona A/ pieteikumu.

Atcelt no pieņemšanas dienas Valsts vides dienesta ģenerāldirektora 2023.gada 19.decembra lēmumu Nr.7.3/CS/1910/2023 tiktāl, ciktāl tas attiecas uz dabas resursu nodokļa likmes piemērošanu desmitkāršā apmērā par iegūtajiem dabas resursiem līdz divu metru dziļumam.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu /Persona A/ (personas kods /Personas kods A/) valsts nodevu 60 *euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese Tiesnesis Tiesnese

U.Mihailova A.Dreimanis I.Freimane